

КОМПЛЕКСНАЯ РАБОТА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРЫ

Студзень 2022 г.

ДАВЕДКА ДЛЯ ЖУРЫ

9 клас
Варыянт 2

Заданне 1.

	<i>панэ́ль</i>
	<i>бляша́нка</i>
	<i>запальні́чка</i>
	<i>кры́льца</i>

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 2.

<i>агульны</i>	‘дабівацца, дасягаць поўнага паразумення; дамаўляцца’	<i>знаходзіць агульную мову</i>
<i>крывы</i>	‘пачаць жыць нядобрасумленна, дзейнічаючы хітрыкамі і падманам’	<i>пайсці на крывой сцежцы</i>
<i>мёртвы</i>	‘у ранейшым стане нерухомасці, нязменнасці [быць, заставацца]’	<i>на мёртвай кропцы</i>
<i>пыльны</i>	‘прыдуркаваты, з дзівацтвамі’	<i>як пыльным мяшком удараны</i>
<i>шалёны</i>	‘хто-н., нечакана раззлаваўшыся, занадта гарачыцца’	<i>шалёная муха ўкусіла</i>
<i>мокры</i>	‘хто-, што-н. будзе знішчана. Нярэдка як пагроза’	<i>мокрага месца не застанецца</i>

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 3.

<i>Словы</i>	<i>Магчымыя варыянты сказаў</i>
цвёрды	Зямля стала цвёрдая пасля марозу.
каляны	Тканіна была каляная, непрыемна калола цела.
мулкі	З-за мулкай пасцелі я не мог заснуць.
чэрствы	Не купіў нічога да чаю, бо ўсе булкі былі чэрствыя.
шореткі	Машина ехала па шореткім асфальце.
грубы	Раней сяляне насілі адзенне з грубага палатна.

За кожны правільна падабраны сказ – 1 бал.

Заданне 4.

<i>Значэнні этыкетных выказаў</i>	<i>Нумары этыкетных выказаў</i>
знаёмства, прывітанне	2, 7, 4
пажаданне перад сном	3
прабачэнне	6
пажаданне падчас яды	9
развітанне	1, 8, 11
пажаданні на розныя выпадкі	10, 12
выказванне падзякі	5

За кожны правільны адказ – 0,5 бала.

Заданне 5.

<i>Словы з 1 марфемай</i>	<i>Словы з 2 марфемамі</i>	<i>Словы з 3 марфемамі</i>	<i>Словы з 4 марфемамі</i>	<i>Словы з 5 марфемамі</i>	<i>Словы з 6 марфемамі</i>
учора (корань)	[й-о]й (корань, канчатак)	шт-о-сьці (корань, канчатак, постфікс)	шэць-дзясят (корань, нулявы канчатак, корань, нулявы канчатак)	не-пры-ваб-н-ы (прыстаўка, прыстаўка, корань, суфікс, канчатак)	а-праб-оў-ва-нн-е (прыстаўка, корань, суфікс, суфікс, суфікс, канчатак)
		а-дзе-ць (прыстаўка, корань, суфікс)		вы-шы-ў-к-а (прыстаўка, корань, суфікс, суфікс, канчатак)	

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 6.

<i>Нумар сказа</i>	<i>Значэнне падкрэсленага слова</i>	<i>Часціна мовы</i>
1	Колькасць	Лічэбнік
2	Ніхто іншы, акрамя курыцы	Прыметнік
3	Для супрацьпастаўлення асоб	Прыметнік
4	Аднолькавай	Прыметнік
5	Нейкі	Займеннік
6	Нехта, хтосьці, для выдзялення адной асобы з іншых	Займеннік

За кожны правільны адказ – 0,5 бала.

Заданне 7.

ПРЫКЛАДНЫ ВАРЫЯНТ ПЕРАКЛАДУ:

Шпака ў нас любяць больш за ўсіх. Нездарма ў кожнай вёсцы, каля (ля) кожнай хаты вісяць на дрэвах шпакоўні. Калі прылятаюць шпакі, добра становіцца на душы. Цяпер дакладна (пэўна) ведаеш: скончылася зіма і наперадзе многа (шмат) вясёлага. Цёмныя пёры (цёмнае пер'е) шпака гуляюць (пераліваюцца, зіхацяць) на сонцы ўсімі колерамі вясёлкі. А песня ў яго звонкая, разнастайная. Часам у песні шпака раптам чуецца дзіўны гук, падобны да ржання (на ржанне) каня. Аматыры птушынага спеву так і называюць гэты гук «жарэбчык».

За кожную памылку (любога тыпу) ад максімальнай колькасці балаў адымаецца 0,1 бала, але павінна атрымацца не менш за 0 (нуль) балаў.

Заданне 8.

А	Б	В	Г	Д	Е
1	3	2	7	8	4

За кожны правільны адказ – 1 бал.

Заданне 9.

Першы канверт прысвечаны юбілею **Максіма Багдановіча**, да яго жыцця і творчасці адносяцца наступныя факты: **3, 4, 5, 6**.

Другі канверт прысвечаны юбілею **Янкі Купалы**, да яго жыцця і творчасці адносяцца наступныя факты: **1, 5, 7, 9**.

Наступныя факты не адносяцца да жыцця і творчасці ні аднаго з названых пісьменнікаў: **2, 8**.

За кожнае правільнае вызначэнне факта – 0,5 бала, за правільнае вызначэнне пісьменніка – 0,5 бала.

Заданне 10.

За кожную арыгінальную назву і канцэпцыю зборніка – 0,5 бала; за кожны твор (з указаннем яго назвы і аўтара), які адпавядае назве зборніка – 0,5 бала. Назвы зборнікаў павінны прынцыпова адрознівацца адна ад другой, калі прынцыповых адрозненняў няма, то другая частка не ўлічваецца. Пажадана пры вызначэнні арыгінальнасці ўлічваць, наколькі назва зборніка адрозніваецца ад назваў, прапанаваных іншымі ўдзельнікамі алімпіяды. Пры ацэнцы падборак твораў важна ўлічыць прынцыповую ўмову: назваць толькі чатыры творы. Калі іх болей, то ўлічваецца выключна першыя чатыры.

За адпаведнасць назвы двух зборнікаў і сукупнасці падборак твораў ідэі радкоў эпіграфа – 1 бал.